

ЗНАЧЕННЯ БЖД ДЛЯ ЗАХИСТУ ТА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

**ПЕРЕПАДА Ксенія, здобувачка вищої освіти
спеціальність 053 Психологія**

Миколаївський національний аграрний університет

***Анотація:** у роботі розглядається значення безпеки життєдіяльності (БЖД) для захисту та збереження здоров'я населення України в умовах воєнного стану. Описано основні загрози, що виникають під час військових дій, руйнування інфраструктури та зростання психоемоційних навантажень. Проаналізовано роль БЖД як наукової галузі та практичної діяльності, що забезпечує підготовку громадян до дій у надзвичайних ситуаціях, надання першої допомоги, захист життя та здоров'я, а також підтримку психологічної стійкості. Представлено основні правила поведінки та рекомендації, включаючи підготовку «тривожної валізи», дії під час сигналу тривоги, обстрілів, пожеж і вибухонебезпечних предметів. Висвітлено важливість формування системи безпечної поведінки та підвищення обізнаності населення як складової національної безпеки та соціальної стабільності.*

***Ключові слова:** безпека життєдіяльності, воєнний стан, захист населення, надзвичайні ситуації, психологічна стійкість, система безпечної поведінки.*

В умовах воєнного стану проблема безпеки життєдіяльності (БЖД) набуває особливої значущості, оскільки безпосередньо стосується збереження життя, здоров'я та працездатності населення України. Сучасні виклики, пов'язані з військовими діями, руйнуванням критичної інфраструктури, зростанням рівня травматизму, поширенням стресових та психосоматичних розладів, потребують комплексного підходу до організації системи захисту населення. БЖД у цих умовах виступає не лише як навчальна дисципліна, а й як практична основа формування культури безпеки, підготовки громадян до дій у надзвичайних ситуаціях, надання першої медичної допомоги та збереження психологічної стійкості.

Розробка та впровадження ефективних заходів з безпеки життєдіяльності сприяє мінімізації ризиків для життя та здоров'я людей, підвищенню рівня обізнаності населення щодо правил поведінки у кризових умовах та забезпеченню сталого функціонування суспільства. Саме тому дослідження значення БЖД в умовах воєнного стану є вкрай актуальним, оскільки воно має безпосереднє практичне значення для підвищення рівня національної безпеки, соціальної стійкості та захисту населення України.

Безпека життєдіяльності (БЖД) – це наукова галузь та практична діяльність, що спрямована на забезпечення безпеки людини і запобігання небезпекам. Вона ґрунтується на вивченні загальних закономірностей виникнення небезпечних факторів, їхніх характеристик та можливих наслідків впливу на організм людини, а також передбачає розробку засобів і методів захисту життя, здоров'я та довкілля від негативних впливів [1].

Становлення незалежної України має супроводжуватися створенням безпечних умов довкілля, виробництва та побуту, що є необхідними для повноцінної життєдіяльності людини. Важливу роль у цьому процесі відіграє законодавче регулювання відносин у сфері охорони здоров'я, захисту навколишнього середовища та забезпечення безпеки як у повсякденних умовах, так і в надзвичайних ситуаціях, тобто у сфері безпеки життєдіяльності. Правові основи у цій галузі визначаються нормативними актами різної юридичної сили: Конституцією України, законами, урядовими підзаконними документами, відомчими та місцевими нормативними актами. Конституція України виступає головним правовим підґрунтям забезпечення безпеки життєдіяльності [2].

На нашу думку, безпека життєдіяльності в умовах воєнного стану має важливе значення для збереження життя та здоров'я населення України. Військові дії створюють численні небезпеки, пов'язані як із фізичними загрозами, так і з психологічними. У такій ситуації знання з БЖД допомагають людям орієнтуватися у надзвичайних обставинах, діяти злагоджено та впевнено, своєчасно надавати першу допомогу й захищати себе та оточуючих.

Отже, безпека життєдіяльності відіграє надзвичайно важливу роль у забезпеченні захисту та збереження життя і здоров'я населення України в умовах воєнного стану. Сучасні обставини, пов'язані з військовими діями, руйнуванням інфраструктури, підвищеним рівнем травматизму та психоемоційними навантаженнями, потребують системного підходу до організації заходів безпеки. Знання та практичне застосування правил БЖД дозволяють громадянам діяти швидко і чітко у надзвичайних ситуаціях, надавати першу допомогу, захищати себе і оточуючих, а також мінімізувати ризики для життя та здоров'я.

Формування знань з безпеки життєдіяльності в населення та забезпечення дотримання нормативних актів і процедур БЖД сприяє не лише захисту окремих людей, а й стійкості суспільства в цілому. Тому значення БЖД є актуальним і має практичну цінність для зміцнення національної безпеки, соціальної стабільності та захисту здоров'я громадян України під час воєнного стану.

Література:

1. Теоретичні основи БЖД. Електронна навчальна платформа «Studies in Ukraine». URL: https://studies.in.ua/bjd_seminar/762-teoretichn-osnovibzhd.html
2. Правове регулювання питань БЖД. Електронна навчальна платформа «Studies in Ukraine». URL: https://studies.in.ua/bjd_seminar/763-pravoveregulyuvannya-pitan-bzhd.html

***Abstract:** the paper examines the importance of life safety (LSS) for protecting and preserving the health of the population of Ukraine under martial law. The main threats that arise during military operations, the destruction of infrastructure, and the increase in psychoemotional stress are described. The role of BZD as a scientific field and practical activity that ensures the preparation of citizens for actions in emergency situations, the provision of first aid, the protection of life and health, as well as the support of psychological resilience is analyzed. Basic rules of conduct and recommendations are presented, including the preparation of an "alarm kit", actions during an alarm signal, shelling, fires and explosive objects. The importance of forming a system of safe conduct and raising public awareness as a component of national security and social stability is highlighted.*

***Keywords:** life safety, martial law, population protection, emergency situations, psychological resilience, system of safe behavior.*

*Науковий керівник – КОРОЛЕНКО Віктор,
кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри методики професійного навчання,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*